

Kategori:

Klimavennlig areal- og transportplanlegging

Tittel:

Tromøy 0-utslippsøy

Beskrivelse av tiltaket

Tromøy er Sørlandets største øy. Tromøy har ca. 6000 fastboende, og er et kjært utfartssted for mange besøkende. På utsiden av Tromøy finner man Raet Nasjonalpark, og det er også flere andre turist-destinasjoner på Tromøy.

Tromøy er langstrakt med spredt bebyggelse og turområder fra øst til vest. Dette gjør Tromøy til et krevende område for å kunne tilby et godt kollektivtransport tilbud og dermed et egnet område for å utvikle et case for å teste ut smart mobilitet i spredt bebygde områder.

Dagens kollektivtransportløsning klarer ikke å dekke behovene, slik at det meste av mobilitet på og til/fra øya baseres på privattransport, som igjen bidrar til både klima og sosiale utfordringer og ekskludering.

Arendal kommune ønsker å endre dette. Arendal kommune har en visjon om at alle som bor og besøker Tromøy kan velge å reise kollektivt. Dette er i tråd med ønskene fra alle beboerne på Tromøy. Det har blitt arrangert to folkemøter på Tromøy i løpet av 2019 hvor alle beboere på Tromøy ble invitert til å delta i en prosess på hvordan man ønsker at Tromøy skal utvikle seg de neste 10 årene. Dette er en del av et større arbeid som pågår med Arendal kommune sin kommuneplan, samfunnsdelen. Disse folkemøtene ble arrangert av Tromøy Frivillighetsentral, Med Hjerter for Arendal (Organisasjon) og Arendal kommune.

Folkemøtene var veldig populære og ble godt besøkt (totalt ca. 200 personer tilstede totalt på disse møtene). Den mest klare tilbakemeldingen fra folkemøtene var behovet for et bedre kollektivtilbud og mulighet for å komme seg til og fra skole, barnehage, aktiviteter, offentlig og private tjenester m.m. uten at man var avhengig av bil. Dette er helt i tråd med Arendal kommune sin energi og klimaplan som jobber for å redusere privat-bilbruken.

Det ble deretter nedsatt en egen arbeidsgruppe som jobber for å få til et bedre kollektivtransport på Tromøy, som arbeider for å få til en bedre løsning og som dermed inviterer til et samarbeidsprosjekt med Arendal kommune og AKT, og ev. andre partnere som er aktuelle. Arbeidsgruppen består av 6-8 engasjerte frivillige innbyggere fra Tromøy.

Det er dette prosjektet som det søkes midler til fra Klimasats.

Prosjektet skal utarbeide et godt og helhetlig mulig kollektivtransporttilbud for Tromøy tilpasset spredt bebygde områder med fastboende, ikke fastboende, næringsvirksomhet og attraktive turområder. Kollektivtransporttilbudet innbefatter småbuss, ferger og sykler som kombineres med det ordinære rutetilbudet. Målet er at Tromøy skal bli en 0-utslippsøy innen transport.

Hvordan vil dette tiltaket gi økt klimafokus i areal- og transportplanleggingen, utover det en kan forvente av ordinær, god arealplanlegging?

Man har med dette prosjektet mulighet til å se på Tromøy som en helhet når det gjelder transportplanlegging. Det som skal utarbeides er en mobilitetsplan for Tromøy med 0-utslipps busser og ferger, samt sykler inngår som viktige løsninger.

Prosjektet ser at det er viktig å finne det riktige grensesnittet, slik at tilbudet prioriteres fremfor privat bil. Satsningen skal være et komplimenterende tilbud til det eksisterende rutetilbudet, som eventuelt blir justert.

Prosjektet skal omfatte følgende:

- Bred medvirkning av brukere i case-området vektlegges.
- Bygge på erfaringer gjort andre steder. Vi har foreløpig sett på de løsninger og de erfaringer de har gjort seg blant annet i Sauda, Oslo-Viken, Fredrikstad, Gudbrandsdalen og Sønderborg i Danmark.
- Bidra til å skape eierforhold, økt bevissthet og en holdningsendring for å reise kollektivt. Dette arbeidet er startet gjennom folkemøter og oppfølging av innspill. Viktig at innspill resulterer i handling.
- Kobles på en felles betalingsløsning for hele Agder, slik at tilbudet kan være til glede for alle som bor på Agder.
- El-busser bør gå i åttetalls-ruter på tidspunkter med stor etterspørsel, med knutepunkt på Skilsø og Krøgenes.
- Bidra til ruter tilpasset fritidsaktiviteter, arrangement, hytte og turområder
- Det ønskes faste sjåførere som opparbeider seg kjennskap både til steder og menneskene som bor her. Sjåførene bidrar til å binde folk sammen i et sosialt perspektiv.
- Det bør minst være 2 småbusser, plass til 35 personer, med sykkelstativer.
- Sykkelutleie/Tromøysykler – koble oss til internasjonale erfaringer.

Vi ønsker at prosjektet skal føre til følgende resultater fordi man har hatt økt klimafokus i areal- og transportplanleggingen:

- Bidra til at biltrafikk reduseres betraktelig med tilhørende klimagevinst
- Utvikle tilbud for 0-utslipps transportmidler og løsninger som flere kan ta i bruk.
- Økt bevisstgjøring blant Tromøys befolkning og tilreisende om klimavennlige alternativer.
- En ny tankemåte på Tromøy – vi kan klare oss uten bil!
- Bidra til å ivareta Tromøy som den naturperlen den er

Den hårete visjonen er at alle de 6000 fastboende på Tromøy samt alle tilreisende skal velge nullutslippsløsninger for transport.

I tillegg til klimagevinsten, fremmer arbeidsgruppen for prosjektet følgende faktorer som grunnlag for ønsket satsning for å finne en god løsning for mobilitet i utkantstrøk, med case Tromøy:

Helsemessige og sosiale faktorer:

- Fjerne skille øst-vest, spesielt med tanke på barn og unge som har venner på hele øya
- Bidra til et roligere familieliv, ved at foreldre slipper å kjøre barn og unge til fritidsaktiviteter
- Bidra til mindre utenforskap og ensomhet for de som ikke har bil, eller noen til å kjøre seg
- Tilby tilrettelagte ruter for eldre på dagtid, slik at de kommer seg ut og kan være sosiale

- Påvist helsegevinst, ved at de korte gåturer til/fra kollektivtransport bidrar til bedre helse
- En reise med kollektivtransport er en sosial møteplass i seg selv
- Sykler og gå-ruter i kombinasjon med kollektivtransport

Næringslivs faktorer:

- Kollektivtransporttilbudet tilpasses arrangement og tilbud på øya
- Bidra til å markedsføre bærekraftig turisme, i.e. styrking av Tromøy og Raet Nasjonalpark som en klima og miljøvennlig destinasjon
- Bidra til å ivareta og styrke muligheter for arbeidsplasser på Tromøy

Hvordan kan tiltaket bidra til en varig kvalitets- eller kompetanseheving med tanke på klimavennlig areal- og transportplanlegging?

Prosjektet legger opp til en samskappingsstruktur som fortsatt er ny, men som blir stadig mer brukt i ulike sammenhenger i Arendal kommune. Det er første gang vi bruker denne samskappingsstrukturen så aktivt i areal og transportplanlegging.

Som nevnt over, er dette et samarbeidsprosjekt mellom den lokale arbeidsgruppen på Tromøy (6-8 personer) og Arendal kommune og AKT, og ev. andre partnere som er aktuelle. Arbeidsgruppen er et resultat av en samskappingsstruktur som er blitt etablert på Tromøy i 2019, som tar utgangspunkt i hva de som bor på stedet definerer som behov, for deretter etablere tversektorielle lokale arbeidsgrupper for å se hvordan de selv kan bidra med inn, før eksterne samarbeidspartnere kobles på for å oppnå et godt resultat. Samtlige behov som løftes inn skal sees i lys av FNs bærekraftsmålene. Vedrørende kollektivtransport er derfor AKT og Arendal viktige samarbeidspartnere for å muliggjøre å finne en gode løsningen for smart mobilitet på Tromøy. Dette er derfor et samarbeidsprosjekt, hvor den lokale arbeidsgruppen på Tromøy, Arendal kommune og AKT er samarbeidspartnerne i prosjektet.

Vi ser for oss følgende leveranse ved prosjektets slutt:

1. En mobilitetsplan for Tromøy. Planen skal vise smart mobilitet for spredt bebygde stedsområder, med både fastboende, feriegjester, friluftsområder og næring.

0-utslipps busser og ferger, samt sykler inngår i ønsket mobilitetsløsning. Viktig å finne det riktige grensesnittet, slik at tilbudet prioriteres fremfor privat bil. Satsningen skal være et komplimenterende tilbud til det eksisterende rutetilbudet, som eventuelt blir justert.
2. Et kart over Tromøy som viser ønsket mobilitetsplan – med transportløsninger, bebyggelse, fritidsaktiviteter, skole, barnehage, offentlige og private tilbud, turistdestinasjoner m.m.

Vi håper at dette blir en helhetlig mobilitetsplan som vil resultere i et ønsket resultat; at flere på Tromøy reiser kollektivt eller sykkel/gange i stedet for å kjøre privatbil.

Vi håper også at erfaringene fra samskappingsstrukturen kan brukes videre i areal- og transportplanlegging i andre lokalmiljøer og områder i Arendal kommune. Vi deler også gledelig erfaringene våre med andre kommuner som er interessert.

Hvordan er søknaden politisk forankret?

Kommuneplan 2019 – 2029, både samfunns og arealdel
Kommunedelplan klima- og energi

Gjennomføring

Hvem skal eie og vedlikeholde tiltaket når tiltaket er gjennomført?

Arendal kommune i samarbeid med Tromøy frivilligsentral og AKT.

Hva er forventede driftsoppgaver og årlige driftsutgifter?

- Gjøre en nærmere undersøkelse av behov og løsningsmuligheter, med tanke på antall busser og avganger, strømkapasitet, ladestasjoner, turnusordninger for sjåførere, busstyper, finansieringsmuligheter osv.
- Undersøke potensialet for effekt
- Se på synergieffekter med Grønn Mobilitet
- Se sammenhenger med kommunens avklaringer av planer for fergeleiet på Skilsøy
- Invitere til folkemøte
- Se på muligheter for tellinger av biler i trafikknutepunkter på øya, for eksempel i samarbeid med Friluftsrådets Sør sin teller på Hove i nasjonalparken
- Se på muligheter for å kartlegge omfang av privatbilisme med et lokalt idrettslag som case ?
- Avklare eierskap etter prosjektslutt
- Innhente erfaringer fra andre relevante prosjekter i Sauda, Oslo-Viken, Fredrikstad, Gudbrandsdalen og Sønderborg i Danmark
- Undersøke mulighetene for offentlig ladestasjon
- Se på mulighetene for å koble prosjektet som en case i Bynett Sør
- Innhente informasjon fra lokalsamfunnet ved hjelp av forskningen, for eksempel i form av kartlegging av behov hos lokale idrettslag, kulturaktører, nasjonalpark, beboere, skoler osv.

Årlige driftsutgifter er kalkulert til 700.000, hvorav 350.000 er egeninnsats fra samarbeidspartene.

Når planlegges arbeidet startet og avsluttet?

Grunnlaget for forprosjektet er allerede utarbeidet av frivillig arbeidsgruppe. Selve forprosjektet startes opp aktivt når vi har fått tilsagn på tilskudd. Varighet 12 måneder.

Gjennomføringsplanen kan lastes opp som vedlegg eller beskrives nedenfor:

Se vedlegg: «Smart mobilitet for spredt bebygde stedsområder, med både fastboende, feriegjester, friluftsområder og næring»

Beskriv hvorfor økonomisk støtte vil være utløsende for at tiltaket blir gjennomført:

For å muliggjøre et så omfattende og unik prosjekt er det viktig å legge et godt faglig grunnlag som også kan visualiseres. Dette er ikke mulig å gjøre basert på ordinær drift og kun frivillig innsats.

Kostnadsoverslag / Budsjett:

12 måneder drift hvorav 350.000 i egeninnsats fra samarbeidspartnerne, inkluderer også forskning. Og 350.000 i tilskudd.

Budsjett - smart mobilitet	
Tekst	Kostnad
Arbeidsinnsats samarbeidspartnere	kr 445 000,00
Kontorplass	kr 40 000,00
Illustrering visualisering	kr 100 000,00
Forskning	kr 50 000,00
Administrasjon	kr 30 000,00
IT/data inkl mobil	kr 20 000,00
Nettverksbygging	kr 15 000,00
Sum	kr 700 000,00

Finansiering

Tekst	Inntekt
Tromøy frivilligsentral	kr 235 000,00
AKT	kr 57 500,00
Arendal kommune	kr 57 500,00
Klimasats	kr 350 000,00
Sum	kr 700 000,00

Kan tiltaket/deler av tiltaket gjennomføres med mindre tilskudd enn omsøkt?

Vi ser at det er viktig med å få tilsagn på hele beløpet for at forprosjektet skal kunne realiseres.

Utdyping finansiering

Tromøy frivilligsentral sikrer medvirkning inn i prosjektet ved å ha en lokal arbeidsgruppe som representerer ulike deler av øya og sektorer. Den lokale arbeidsgruppen består av ca 6 frivillige som bidrar inn med en betydelig innsats. Denne innsatsen beregnes om til kroner basert på en times lønn a kr 450,-. Beregnet møtetid er fire timer i måneden i prosjektperioden, som da totalt vil utgjøre ca 130 000,- kr.

Tromøy frivilligsentral bidrar inn med en ansatt i en 10% stilling, som utgjør ca 55 000,- kr.

Tromøy frivilligsentral stiller også til disposisjon følgeforskning, siden samarbeidsprosjektet er et ledd i samskappingsprosjektet tilknyttet Tromøy frivilligsentral, til en kostnad av 50 000,- kr

AKT bidrar inn med kontor og møtelokaler, samt fagpersonell.

Arendal kommune får det administrative ansvaret og bidrar inn med fagpersonell .

Tilskuddet bidrar til å frikjøpe noe fagpersonell, innleie konsulenter som kan bidra til illustrasjon forprosjektet, samt merkostnader knyttet til nettverksmøter, administrasjons- og kontorkostnader.

Er noe av finansieringen annet enn kommunale midler eller klimasats-midler?

Ja, de øvrige samarbeidspartnerne bidrar inn.

Får eller har tiltaket mottatt eksterne midler av noe slag?

Nei

Har tiltaket søkt/bedt om eksterne midler, men ikke fått svar enda?

Det vil bli arbeidet for å finne muligheter for å søke eksterne midler i løpet av forprosjektperioden.

Har tiltaket søkt/bedt om andre offentlige midler, men ikke fått slik støtte?

Nei

Vedlegg

Budsjett prosjekt.xlsx (Økonomi/Finansiering) Fremdriftsplan.xlsx (Gjennomføringsplan)